

Ж.А. Крутовий, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Г.В. Запаренко, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

А.О. Борисова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРО ВЗАЄМОДІЮ ХАРЧУВАННЯ ТА МЕДИКАМЕНТОЗНОГО ЛІКУВАННЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ, ЩО ВИНИКАЮТЬ НА ТЛІ ДЕФІЦИТУ КАЛЬЦІУ

Згідно з даними ВОЗ близько 75% населення більшості країн світу страждають від захворювань, пов'язаних з неправильним харчуванням. Разом з тим саме харчування є одним з найважливіших елементів комплексної терапії при багатьох захворюваннях. При цьому надзвичайно актуальною є проблема взаємодії лікувального харчування з медикаментозним лікуванням. У той же час публікації із зазначеної проблеми, як правило, носять характер загальних рекомендацій.

Предмет доповіді: пошук шляхів взаємодії медикаментозного лікування з науково обґрунтованими системами харчування при захворюваннях, що виникають на тлі дефіциту кальцію.

Протягом низки років у Харківському державному університеті харчування та торгівлі під керівництвом д.т.н., проф. О.І. Черевка здійснюються фундаментальні дослідження зі створення систем харчування (СХ) для профілактики та лікування захворювань, що виникають на тлі дефіциту кальцію в організмі споживача. На попередніх етапах дослідження нами створено три базових СХ – сукупності раціонів одноразового споживання, призначених для сніданків, обідів, вечерь, добових раціонів і циклових раціонів тривалістю 15 діб для жінок віком 40–59 років з коефіцієнтом фізичної активності 2,2. Ці системи характеризуються середньодобовим рівнем збалансованого кальцію ($\bar{Y}^{баз}$) відповідно 1108, 1709 та 2215 мг. Крім того, виходячи із цих СХ, обґрунтована можливість, а також запропоновано алгоритм створення індивідуальних систем харчування (ІСХ) із будь-яким індивідуальним середньодобовим вмістом збалансованого кальцію ($\bar{Y}^{інд}$) від 550 до 2500 мг на добу. Для названої категорії пацієнтів завчасно можуть бути створені сукупності ІСХ з дискретністю 50–100 мг середньодобової величини збалансованого кальцію. Аналогічні дослідження щодо створення базових, а також індивідуальних СХ в перспективі можуть бути створені для інших категорій пацієнтів.

Отже, існує принципова можливість у процесі лікування зазначених захворювань, використовуючи інформацію про стан

пацієнта, здійснювати перехід від однієї ІСХ з одним середньодобовим вмістом збалансованого кальцію до іншої ІСХ, з іншою величиною цього показника протягом будь-якого, рекомендованого лікарем, інтервалу часу. Перехід відбувається, базуючись на інформації про стан пацієнта, у першу чергу, на періодично отримуваних результатах аналізу щільності кісткової тканини пацієнта. Іншими словами, існує можливість створення *індивідуальних систем управління харчуванням* (ІСУХ), а також реалізовувати в динаміці *взаємодію медикаментозного лікування з науково обґрунтованим харчуванням*. ІСУХ полягає у періодичному переході в динаміці від однієї системи харчування з одним середньодобовим вмістом збалансованого кальцію до іншої ІСХ з іншою величиною цього показника.

Запропоновано *алгоритм функціонування ІСУХ*, що складається з наступних етапів:

1. Для різних категорій пацієнтів завчасно створюються базові СХ з цикловими раціонами тривалістю в 15 діб і сукупності ІСХ з дискретністю середньодобового вмісту збалансованого кальцію в 50–100 мг. Для індивідуальних СХ можливі версії з трьохразовим та чотирихразовим харчуванням.

2. З певною періодичністю (раз на місяць, квартал, півроку, рік або через інший інтервал часу) здійснюється аналіз щільності кісткової тканини з використанням денситометру того чи іншого виду, а також лікарем вивчаються інші показники стану здоров'я пацієнта.

3. Використовуючи всю можливу інформацію про стан пацієнта, лікар формує конкретні рекомендації пацієнту: а) доцільне середньодобове забезпечення організму збалансованим кальцієм та номер відповідної ІСХ; б) інтервал використання рекомендованої СХ.

4. Пацієнту надається примірник всієї сукупності раціонів одноразового споживання, добових раціонів і циклового раціону ІСХ.

5. Пацієнт здійснює індивідуальне харчування відповідно до ІСХ. Природно, що паралельно відбувається призначене лікарем медикаментозне лікування.

6. Після завершення призначеного інтервалу харчування відповідно до ІСХ знову здійснюється аналіз стану пацієнта, формулюються нові рекомендації з харчування.

7. За необхідності призначається і надається нова СХ, адекватна зміненому стану, та інтервал харчування у відповідності з нею. Цей інтервал може відрізнитися від попереднього.

Процеси медикаментозного лікування сумісно з науково обґрунтованим харчуванням пацієнта відбувається до усунення захворювання.